

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Asan/25/2019
Identifikačné číslo spisu: 4017200480
Dátum vydania rozhodnutia: 17.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4017200480.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): BILLA s.r.o., Bajkalská 19/A, 821 02 Bratislava, IČO: 31 347 037, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou: SOUKENÍK -ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, Botanická 17, 842 13 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. k.: 3724/2016 zo dňa 05.12.2016, o návrhu na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/123/2018-174 zo dňa 23.01.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/123/2018-174 zo dňa 23.01.2019
z a m i e t a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave nevyhovel návrhu žalobkyne na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie zo dňa 01.06.2017 a zo dňa 28.11.2018 podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

2. Krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že účastník konania podľa zákonnej úpravy nemá nárok na to, aby vnútroštátny súd prerušil konanie a predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EU. Takýto postup však môže navrhnúť a môže ho ovplyvniť prípadným odvolaním sa proti uzneseniu, ktorým sa o návrhu na prerušenie konania z dôvodu predloženia/nepredloženia prejudiciálnej otázky vyhovelo/nevyhovelo. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru ES podľa čl. 234 zmluvy (čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok (výnimkou z povahy veci je návrh na obnovu konania).

3. Po preskúmaní návrhu žalobcu na začatie prejudiciálneho konania v zmysle článku 267 Zmluvy o

fungovaní Európskej únie, krajský súd dospel k záveru, že nie je dôvodný. Krajský súd v prejednávanej veci rozhodoval ako súd prvej inštancie. Zároveň krajský súd dospel k záveru, že na žalobkyňou navrhovaný postup nebol dôvod, keďže Krajský súd v Bratislave dňa 27.02.2017 podal na Ústavný súd SR návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 130 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 28 ods. 8 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a ods. 4, čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to v konaní vedenom pod sp. zn. 5S/161/2017.

4. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ v zastúpení advokátom včas kasačnú sťažnosť. Uviedol, že návrhom zo dňa 01. 06. 2017 a opätovným návrhom zo dňa 28. 11. 2018 žiadal krajský súd, aby sa obrátil na Súdny dvor EÚ a inicioval konanie o prejudiciálnej otázke. Dôvodom podania predmetných návrhov bola potreba výkladu ustanovení článku 17 ods. 2 Nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho Parlamentu a Rady z 28. 1. 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín

(„Nariadenie č. 178/2002“) a článku 55 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. 4. 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá („Nariadenie č. 882/2004“) Súdny dvorom EU. Potreba výkladu predmetných článkov nariadení bezprostredne súvisí s ust. § 28 ods. 8 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, na základe ktorého bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 1.000.000,- €.

5. Sťažovateľ považoval právne posúdenie veci špecifikované v bode 10. odôvodnenia napadnutého uznesenia, podľa ktorého dôvodom na nevyhovenie návrhu žalobcu je skutočnosť, že krajský súd je súdom prvej inštancie a proti rozhodnutiu krajského súdu o správnej žalobe je prípustná kasačná sťažnosť, za nesprávne. Sťažovateľ namietal, že krajský súd v bodoch 9. a 10. odôvodnenia vysvetľuje, že nie je súdom poslednej inštancie a z tohto dôvodu nemá zákonnú povinnosť predložiť Súdnu dvoru EÚ návrh na začatie prejudiciálneho konania. Sťažovateľ nerozporuje skutočnosť, že krajský súd nie je súdom poslednej inštancie. Ak mienil krajský súd rozhodnúť, že prejudiciálnu otázku Súdnu dvoru EÚ nepoloží, bol povinný sa primárne vyrovnat' s návrhom žalobcu v tom zmysle, či je vyriešenie prejudiciálnej otázky nevyhnutné vo vzťahu k prejednávanému sporu. Vyrovnanie sa s atribútom „nevyhnutnosti“ však v odôvodnení uznesenia krajského súdu absentuje. Ďalej uviedol, že ak by aj Ústavný súd SR rozhodol, že ust. § 28 ods. 8 zákona o potravinách je v súlade s Ústavou ST a Dohovorom, nebude tým vyriešená otázka súladu predmetného ustanovenia s právom EU, ktorý skúma výlučne Súdny dvor EU. Po časovo náročnom konaní o súlade právnych predpisov prebiehajúcim na Ústavnom súde SR bude stav právnej neistoty účastníkov konania predlžovaný. Sťažovateľ tvrdil, že tým dochádza k porušovaniu jeho práva na spravodlivý proces. Navrhoval, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 04.06.2019 ku kasačnej sťažnosti uviedol, že súhlasí s napadnutým uznesením krajského súdu a s jeho odôvodnením, ktoré považuje za logické. Súčasne uviedol skutočnosti týkajúce sa veci samej.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku („SSP“) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti a podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

8. Preskúmaním veci kasačný súd zistil, že napadnutým uznesením krajský súd nevyhovел procesnému návrhu sťažovateľa zo dňa 01.06.2017 a zo dňa 28.11.2018 na položenie prejudiciálnej otázky Súdnu dvoru Európskej únie postupom podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

9. Podľa článku 267 (pôvodný článok 234 ZES) Zmluvy o fungovaní Európskej únie („ZFEU“) Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu zmlúv;
- b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

Ak sa takáto otázka položí v prebiehajúcom konaní pred súdnym orgánom členského štátu v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor Európskej únie koná bezodkladne.

10. Z ustanovenia čl. 267 ZFEU vyplýva, že povinnosť položiť prejudiciálnu otázku má vnútroštátny súdny orgán, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva. V prebiehajúcom konaní (sp. zn. 5S/123/2018) nebolo spornou skutočnosťou, že proti právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, ktoré vydá krajský súd bude prípustná kasačná sťažnosť podľa § 438 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok („SSP“), o ktorej je príslušný rozhodnúť najvyšší súd. Krajský súd nie je súdnym orgánom povinným v zmysle článku 267 ZFEU obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou, ale ide o jeho oprávnenie. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na bod 3 Odporúčania Súdneho dvora pre vnútroštátne sudy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania (2016/C 439/01), uverejneného v Úradnom vestníku Európskej únie C 439/1 zo dňa 25.11.2016, podľa ktorého: „V prejudiciálnom konaní Súdny dvor vykonáva svoju právomoc rozhodovať o výklade a platnosti práva Únie výlučne len na základe iniciatívy vnútroštátnych súdov bez ohľadu na to, či to účastníci konania vo vnútroštátnom konaní navrhli alebo nie. Keďže vnútroštátny súd, ktorý prejednáva vec, nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, je výlučne len na ňom, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil potrebu rozhodnutia o prejudiciálnej otázke pre vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdnemu dvoru“.

11. Z uvedeného vyplýva, že vnútroštátny súdny orgán má procesnú autonómiu pri predkladaní prejudiciálnej otázky podľa čl. 267 ZFEU Súdnemu dvoru Európskej únie. Účastník konania nemá procesný nárok domáhať sa, aby ním sformulované otázky boli predložené Súdnemu dvoru EU. Procesné rozhodnutie krajského súdu, ktorým sa nevyhovuje návrhu účastníka kasačný súd preskúmava z iba hľadiska procesného, t.j. či krajský súd sa podnetom na polozenie prejudiciálnej otázky zaoberal, rozhodol o ňom a jeho úvaha nie je zjavne neodôvodnená (platí obdobný princíp ako je správne uváženie v administratívnom konaní). Kasačný súd nemôže prehodnotiť názor krajského súdu ani mu záväzným právnym názorom uložiť polozenie prejudiciálnej otázky. Jeho rozhodnutie môže mať iba odporúčací charakter. V zásade sa odporúča, aby rozhodnutie o nevyhovení podnetu na polozenie prejudiciálnej otázky bolo uvedené vo výroku meritórneho rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to z dôvodu, že výklad prejudiciálnej otázky vždy skutkovo súvisí s vecou samou. Pokiaľ krajský súd nevydal meritórne rozhodnutie, kasačný súd nemôže posúdiť nadväznosť prejudiciálnej otázky na vec samu, t.j. či daná otázka nemala byť vyriešená pomocou existujúcej judikatúry Súdneho dvora EU (acte éclairée), prípadne eurokonformným výkladom na zabezpečenie súladu s právom EU, podľa bodu 6 odporúčania Súdneho dvora EU ((2016/C 439 /01).

12. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.